

Gemeentebestuur

Concernstaf

Gemeenteraad van Purmerend

uw brief van

uw kenmerk

ons kenmerk

datum

1541448

9 februari 2021

Onderwerp

Actualiteiten begroting 2021

Geachte leden van de raad,

Inleiding

In de aanbiedingsbrief van de Programmabegroting 2021 hebben wij aangegeven dat er in de cijfers van de begroting nog enkele belangrijke onzekerheden zijn. Dit betrof de effecten van het Corona-virus, het compensatiepakket van het Rijk, de ontwikkeling van de uitgaven in het sociaal domein, het onderzoek naar de uitgaven jeugdzorg en de herijking van het gemeentefonds. Wij hebben in november en bij de tweede tussenrapportage aangegeven dat de onzekerheden van de begroting 2021 in gezamenlijkheid door ons zullen worden uitgewerkt en van een maatregelenpakket worden voorzien. Dit om te voorkomen dat de raad telkens met losse effecten wordt geconfronteerd zonder oplossing. Die uitwerking heeft thans plaatsgevonden. Het resultaat ervan treft u in deze brief aan.

In deze brief kunt u lezen dat als het Rijk de komende periode niet met aanvullende middelen richting de gemeenten komt, de financiële situatie vraagt om maatregelen om de begroting te doen sluiten. Het college hoopt van harte dat de noodkreet die van vele kanten richting het Rijk zijn geuit, leidt tot resultaat. Dat is ook gerechtvaardigd want deze financiële situatie wordt veroorzaakt door onvoldoende Rijksmiddelen voor taken die naar gemeenten zijn verlegd en vanwege kortingen op het gemeentefonds zonder vermindering van taken. Uw en onze aandacht gaat liever uit naar zaken oppakken die goed zijn voor de stad en haar inwoners, naar maatregelen die nodig zijn voor mensen die hard geraakt worden door de Corona tijd en naar het goed volbrengen van de fusie met de gemeente Beemster.

Beschikbare informatie

Wij kunnen helaas in deze brief ook nog niet precies vertellen wat de financiële situatie is. Vanwege onvoldoende zicht op het compensatiepakket Corona 2021 van het Rijk kan nog geen integraal Corona effect 2021 worden gepresenteerd. De gemeente heeft een voorschot 2021 ontvangen en de steunpakketten in 2021 voor Tozo 3 en 4, lokale culturele instellingen en het sociaal pakket bij baanverlies en schulden zijn bekend. U wordt hier bij de informatie over het Gemeentefonds in deze brief over geïnformeerd. De monitoring van Covid-19 effecten vindt net als in 2020 plaats via de tussenrapportages. Bij het onderdeel gemeentefonds treft u de informatie uit de decembercirculaire aan. Er kan daarnaast door

---

behandeld door:

telefoon:

bezoekadres stadhuis: Purmersteenweg 42
postadres: Postbus 15
1440 AA Purmerend

telefoon: 0299 – 452 452
fax: 0299 – 452 124
website: www.purmerend.nl

recente informatie ook een duiding worden gegeven van de herijking van het gemeentefonds. Door de adviesaanvraag aan de Raad voor het Openbaar Bestuur zijn de voorlopige effecten per gemeente op 2 februari bekend geworden bij de brief van de Minister aan de Tweede Kamer. Hier wordt verderop in de brief op ingegaan. Het voorlopig beeld is dat Beemster en Purmerend tezamen met een beperkt effect te maken krijgen.

Ook is op 18 december het onderzoek van AEF gepubliceerd over de vraag hoeveel middelen gemeenten structureel nodig hebben om hun taken voor jeugdzorg goed uit te kunnen voeren. Het onderzoek laat zien dat gemeenten in 2019 zo'n € 1,7 miljard meer uitgeven aan jeugdzorg dan dat ze aan middelen ontvangen. In deze brief wordt duidelijk dat dit ook voor onze gemeente opgaat.

Aan het einde van deze brief hebben wij een totaaltabel opgenomen. Daar wordt zichtbaar dat de begroting van Purmerend de genoemde ontwikkelingen in het sociaal domein op lange termijn maar net van dekking kan voorzien. Dat komt omdat Purmerend een groeiende gemeente is waardoor er extra middelen binnenkomen. De Rijksbesteding van de taken Jeugdzorg en Wmo is voor onze gemeente inmiddels volstrekt onvoldoende voor de taakuitvoering. In 2021 en 2022 zijn voor onze gemeente tekorten zichtbaar geworden. Daarmee raakt het geld voor de gevolgen van de groei op (vergroening stad, nieuwe huisvesting onderwijs, sportvoorzieningen etc) en dat is problematisch.

Voor Jeugd is de VNG naar aanleiding van het AEF onderzoek in overleg met de minister. De resultaten, met name de mate waarin de uitkomst van het onderzoek zijn weerslag vindt in het gemeentefonds danwel in een maatregelenpakket, kunnen om die reden nog niet worden meegenomen. Voor Wmo heeft de minister aangegeven de gemeenten niet te willen compenseren voor het abonnementstarief. De in deze brief genoemde effecten zullen wij meenemen in de Kadernota.

4 actualisaties

In deze raadsbrief leggen wij 4 actualisaties van de begroting 2021 aan u voor:

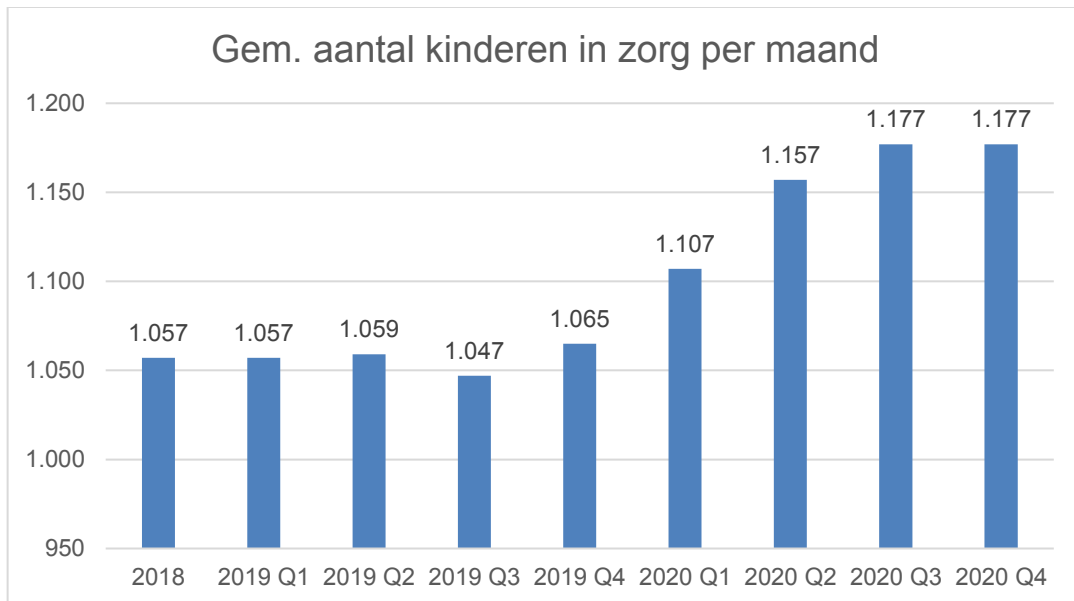
1. Actualisatie raming Jeugdzorg
2. Actualisatie ramingen Wmo
3. Actualisatie ramingen Werk en Inkomen
4. Actualisatie ramingen Gemeentefonds n.a.v. decembercirculaire

Jeugdzorg

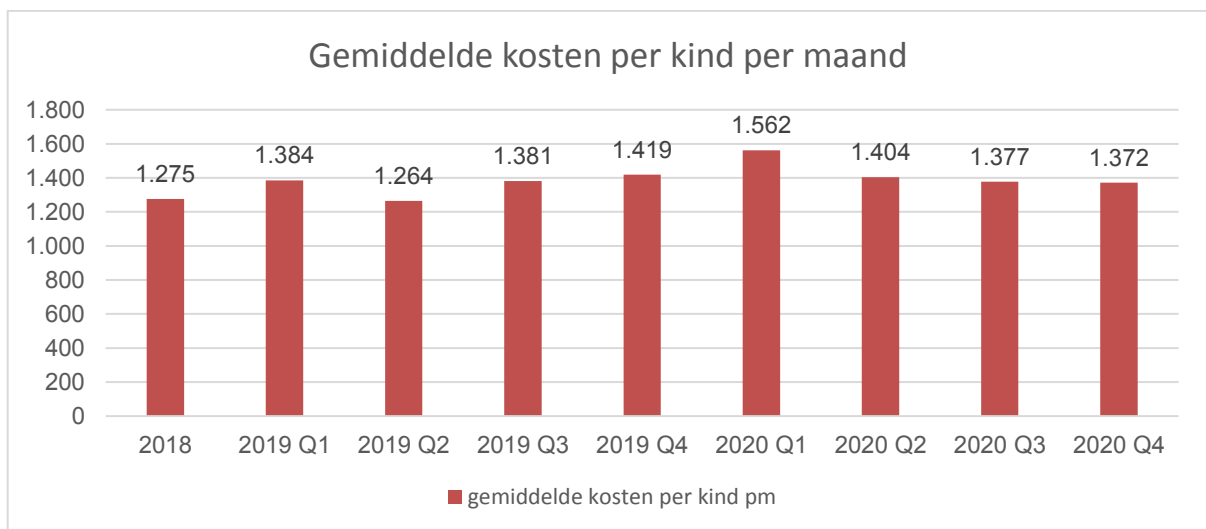
In de afgelopen jaren hebben wij u op diverse momenten geïnformeerd over de ontwikkelingen in de uitgaven van de jeugdzorg. In de tweede tussenrapportage hebben wij u een nadeel van € 2,4 miljoen gemeld over 2020. De analyse in hoeverre dit structureel was, hadden wij op dat moment niet beschikbaar. Inmiddels is deze analyse gereed: de € 2,4 miljoen is volledig structureel.

Op de volgende bladzijde hebben wij twee grafieken voor u opgenomen die de benodigde mutatie in de begroting onderbouwen:

1. Een grafiek met het gemiddeld aantal kinderen in jeugdzorg per maand
2. Een grafiek met de gemiddelde kosten per maand

In de bovenstaande grafiek is 2018 (gemiddeld) als basis genomen. In de grafiek wordt zichtbaar dat het aantal kinderen is gestegen t.o.v. 2018 met 11%. Het lijkt aannemelijk dat Corona hierop van invloed is geweest. Op dit moment is er geen daling zichtbaar.

In de bovenstaande grafiek is 2018 (gemiddeld) als basis genomen. Er is in de grafiek duidelijk een stijging in kosten per kind per maand geweest die vooral vanaf q3 2019 te zien is. Deze stijging heeft met name te maken met vormen van verblijf die hebben plaatsgevonden in gesloten setting. Dit beschouwen we als een incidenteel effect, die de grote overschrijding van 2020 verklaart, maar die geen reden zijn om de begroting structureel hiervoor te corrigeren.

Voor de begroting 2021 is het beeld als volgt. Meer kinderen in zorg betekent uiteraard meer kosten. Uitgangspunt in de begroting voor 2021 is 1.155 kinderen in zorg (bovenregionaal, landelijk, niet gecontracteerd, GI, dyslexie en PGB) met gemiddelde kosten per kind van € 1.402,- (incl. index naar 2021) per kind per maand. Het getal van 1.155 is het gemiddelde aantal kinderen in de zorg in 2020. We gaan er dus vanuit dat er een corona effect in zit. Het getal van € 1.402 is het gemiddelde bedrag per maand per kind van de afgelopen 3 jaar plus 1,5% index.

Vanwege de strengere regels voor de benutting van middelen voor onderwijsachterstandenbeleid (OAB) is er tevens sprake van een tekort op de middelen voor preventie/lokale inzet van € 275.000. Dit gaat bijvoorbeeld om kosten voor logopedie, de jeugdverpleegkundige en buurtgezinnen. Deze kosten hebben we de afgelopen jaren deels uit de OAB middelen gedekt. Dat is niet meer toegestaan. Het college wil echter blijven investeren in preventie.

Dat leidt tot het volgende beeld:

a) Kosten 2021 geïndiceerde zorg (1.155*1.402*12)	19.432.000
b) Kosten preventief/lokaal beleid	7.378.000
c) Kosten personeel Jeugdzorg	1.705.000
d) Totaal nodig in de begroting 2021 (a+b+c)	28.515.000
e) Geraamd 2021	26.102.000
Bijraming geïndiceerde jeugdzorg (a)	-2.138.000
Bijraming preventieve jeugdzorg/lokaal beleid (b)	-275.000
Totaal benodigde bijraming (d-e)	-2.413.000

In de begroting is het nodig om € 2.413.000 (€ 2,138 miljoen geïndiceerde zorg en € 275.000 preventie en lokaal beleid) structureel bij te ramen. Hierbij wordt een index van 1,5% voor de meerjarenraming toegepast (in de begroting jeugdzorg zit geen indexering). In de risicoparagraaf wordt het risico van een hogere prijsstijging benoemd. In de stelpost loon- en prijsstijgingen is nog budget gereserveerd voor Jeugd. Het voorstel is dit budget voor de bijraming in te zetten. Ten opzichte van de vastgestelde begroting denken we dat het nodig is de raming Jeugdzorg op de volgende onderdelen te wijzigen:

Financiële effecten

	2021	2022	2023	2024
Geïndiceerde Jeugdzorg	-2.138	-2.170	-2.203	-2.236
Preventief en lokaal jeugdbeleid	-275	-279	-283	-287
Stelpost loon/prijs Jeugdzorg	235	479	722	965
Saldo	-2.178	-1.970	-1.764	-1.558

Voor uw beeld: ook Purmerend komt hierdoor op een ruim verschil met de Rijksbekostiging (€ 28,5 versus € 25,1 miljoen). Het is mogelijk dat tegenover deze ophoging Rijkscompensatie komt vanuit de gesprekken van de VNG met het Rijk n.a.v. het AEF-onderzoek (zie hierna). De mate waarin dit financiële vertaling krijgt in het gemeentefonds is nog onbekend.

Onderzoek Jeugd

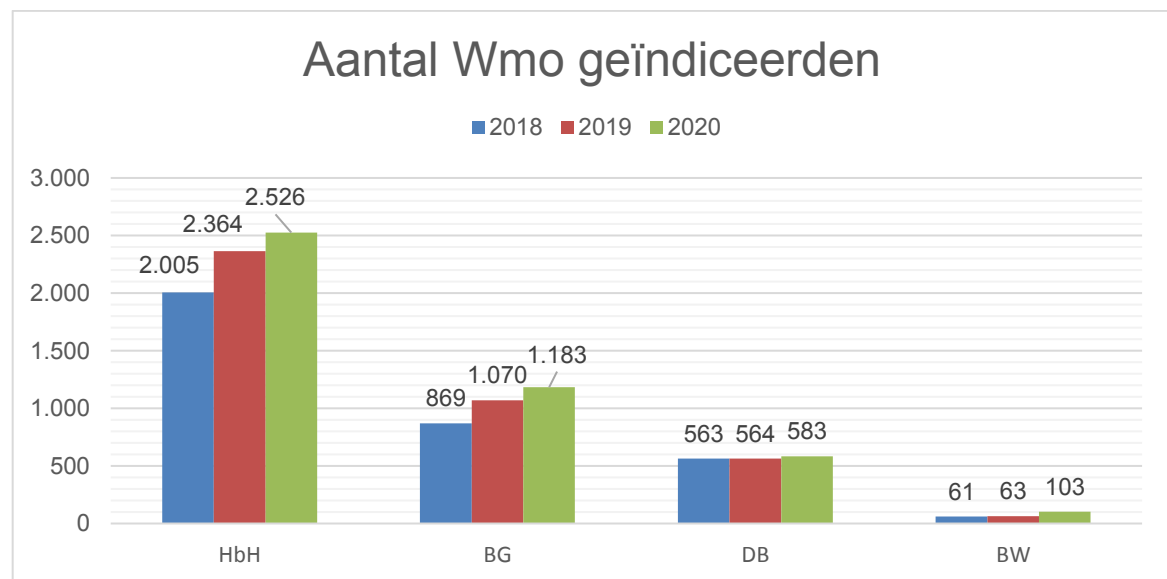
Op 18 december is het onderzoek van AEF gepubliceerd over de vraag hoeveel middelen gemeenten structureel nodig hebben om hun taken voor jeugdzorg goed uit te kunnen voeren. Het onderzoek laat zien dat gemeenten in 2019 zo'n € 1,7 miljard meer uitgeven aan jeugdzorg dan dat ze aan middelen ontvangen. Dit is voor gemeenten een bevestiging van de toenemende financiële problemen die ze in de afgelopen jaren hebben ervaren. Daarnaast laat het onderzoek zien dat het enorme verschil tussen inkomsten en uitgaven niet houdbaar is. Dit laat de noodzaak van een structurele oplossing zien. Dit rapport is een belangrijke stap in het gesprek met het Rijk over de benodigde structurele middelen voor gemeenten. Op basis van het rapport voert de VNG gesprekken met het Rijk over een combinatie van structureel extra budget en maatregelen om de Jeugdwet financieel beheersbaar te maken. De verwachting is dat de duidelijkheid over structureel budget en maatregelen pas na de kabinetsformatie bekend zijn.

Door het kabinet is toegezegd in het licht van het onderzoek een bestuurlijk overleg voor het jaar 2021 te willen voeren over de financiële positie van gemeenten. Daarin zal de VNG aandringen op incidenteel geld. Voor Purmerend is het van groot belang dat er ook in 2021 extra middelen van het Rijk worden ontvangen.

Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo)

In de kader van de begroting 2021 is meerdere malen gesproken over de stijging van de kosten als gevolg van het abonnementstarief, naast de stijging als gevolg van vergrijzing en extramuralisering van de zorg. In de tweede tussenrapportage is gemeld dat het budget voor het onderdeel maatschappelijke ondersteuning op onderdelen moet worden bijgesteld. Er hebben zich in 2020 overschrijdingen voorgedaan in de budgetten voor hulp bij het huishouden (HbH) en begeleiding. Dit zien we tevens voor het (per 1 april 2020 nieuwe) onderhoudscontract van de in bruikleen uitstaande voorzieningen (wonen, rollen en vervoer) en het aantal trapliften. Bij de budgetten voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen zien we onderschrijdingen. Dit heeft te maken met een toename van ambulante begeleiding voor mensen die op de wachtlijst staan. In de afgelopen periode is geanalyseerd wat hiervan structureel is en wat als incidenteel geduid kan worden. Hierbij zijn enkel de grote onderdelen meegenomen.

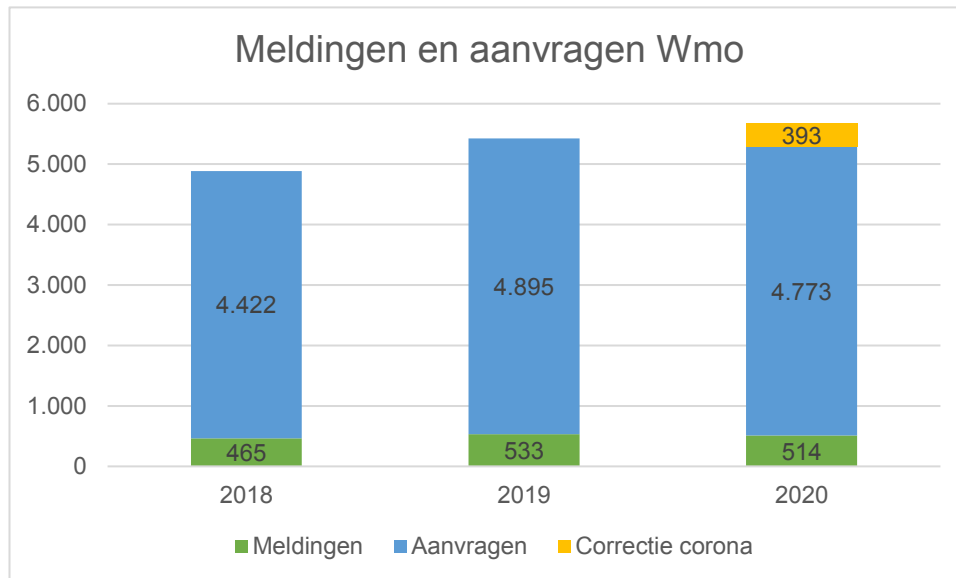
In de onderstaande grafiek hebben wij voor u het aantal personen met een indicatie voor HbH, individuele begeleiding (BG), dagbesteding (DB) en beschermd wonen (BW) opgenomen. De peildatum is steeds 31 december van genoemd jaar.

Zoals u ziet is het aantal cliënten voor hulp bij het huishouden tussen eind 2018 en eind 2020 toegenomen met 26% en het aantal cliënten voor individuele begeleiding met 36%. Het aantal deelnemers aan dagbesteding is nagenoeg gelijk gebleven en het aantal personen met een indicatie voor beschermd wonen is in de afgelopen 2 jaar gegroeid met bijna 69%. Omdat de doelgroep van de Wmo voor 65% bestaat uit 75+ers is er naast veel instroom van nieuwe cliënten ook veel uitstroom van personen die overlijden of verhuizen naar een instelling (en daardoor onder de Wlz vallen).

In de onderstaande grafiek ziet u het aantal afgehandelde meldingen en aanvragen door de consulenten Wmo. Een melding Wmo is een hulpvraag die niet leidt tot een aanvraag. Er

wordt wel onderzoek gedaan naar de situatie. Een aanvraag Wmo is een hulpvraag die na onderzoek tot een besluit leidt. Tegen dit besluit kan bezwaar gemaakt worden.

In de eerste maanden van de coronacrisis is een afname geweest in het beroep dat cliënten op het Loket Wmo hebben gedaan. Dit is in de zomer weer bijgetrokken. De toename van het aantal meldingen tussen eind 2018 en eind 2019 was 14,6%. De toename van het aantal afgehandelde aanvragen in die periode was 10,7%. Als we cijfers corrigeren voor de invloed van de coronacrisis en in die gedachte de aantallen van de eerste vier maanden zouden extrapoleren, dan is de toename van het aantal afgehandelde meldingen tussen eind 2018 en eind 2020 naar verwachting ca 28% en de toename van het aantal afgehandelde aanvragen ca 15%.

Het is onmiskenbaar uit de voorgaande grafieken dat er sprake is van een toegenomen vraag naar Wmo voorzieningen.

Nu duidelijk is geworden dat het Rijk niet van plan is gemeenten volledig financieel te compenseren voor de extra kosten als gevolg van het abonnementstarief in de Wmo, heeft de VNG gemeenten geadviseerd om bepaalde beheersmaatregelen te nemen. De voorgestelde beheersmaatregelen hebben echter niet onze voorkeur. Uw commissie Samenleving besprak dit op 4 februari 2021. Wat de gemeente anders dan de VNG-maatregelen wel kan doen is:

- Ook voor dagbesteding een eigen bijdrage vragen. Hiervoor heeft de gemeente Purmerend op basis van een motie m.i.v. 2018 een uitzondering gemaakt. Er zijn nog altijd zo'n 80 personen die alleen deze functie afnemen en nu dus geen abonnementstarief betalen.
- Scherper indiceren: alleen doen wat strikt noodzakelijk is voor de inwoner. Het gaat dan niet zozeer om beperking van de instroom (aantallen) maar om beperking van het volume en de deskundigheid die wordt ingezet (wat men aan zorg krijgt). Eind januari 2021 gaan alle consulenten Wmo een training volgen op het gebied van het beter kunnen indiceren van individuele begeleiding.
- Monitoring: Tot slot bieden de nieuwe contracten met de zorgaanbieders per 1 januari 2021 aanknopingspunten om de ontwikkeling te beïnvloeden. In dit nieuwe contract moeten zorgaanbieders binnen 6 weken na inzet van zorg hun ondersteuningsplan en jaarlijks een evaluatie naar de gemeente sturen (nu alleen op verzoek). De betrokken

consulent beoordeelt dit plan, geeft feedback en plant momenten in om de resultaten van de hulp te evalueren. Met name bij dagbesteding en individuele begeleiding verwachten we dat hierdoor de zorg eerder zal worden aangepast of stopgezet dan nu het geval is. Deze nieuwe manier van werken vraagt wel meer ambtelijke capaciteit. Hulp bij het huishouden is veelal structureel noodzakelijk waardoor de verwachting niet groot is dat de inzet na evaluatie zal worden verminderd of stopgezet. Mocht hulp bij het huishouden niet structureel noodzakelijk lijken, dan wordt de hulp voor een beperkte periode afgegeven en vindt evaluatie voor beëindiging van de indicatie plaats.

Specifiek voor Beschermd Wonen is op te merken dat de genoemde aantallen op de peildatum een vertekend beeld geven voor wat betreft het aantal plekken voor 2021. De Wet langdurige zorg (Wlz) is per 1 januari 2021 opengesteld voor personen met psychiatrische problematiek. Mensen die hun hele leven aangewezen zijn op intensieve geestelijke gezondheidszorg (GGZ) hebben vanaf 1 januari 2021 toegang tot de Wlz. Tot en met 2020 waren inwoners die langdurige intensieve ondersteuning nodig hadden (en zonder perspectief op herstel of verbetering) in hun dagelijks leven aangewezen op hulp vanuit de gemeente in de vorm van beschermd wonen of ambulante ondersteuning. De inschatting van de gemeente Purmerend is dat per 1-1-2021 ongeveer 50% van de populatie die in 2020 gebruik maakte van beschermd wonen, overgaat naar de Wlz. Het gaat dan om circa 50 gesubsidieerde plekken. Het Centrum Indicatiestelling Zorg (Ciz) is verantwoordelijk voor de beoordeling van de aanvragen in het kader van de Wlz. Het Centrum Indicatiestelling Zorg (Ciz) is verantwoordelijk voor de beoordeling van de aanvragen in het kader van de Wlz. Er is vertraging opgelopen bij het afhandelen van de aanvragen. Voor Purmerend betekent dit dat 18 personen nog in afwachting zijn van een besluit. Tot besluitvorming blijft in het kader van de overgangsregeling GGZ Wlz de beschikking beschermd wonen vanuit de Wmo geldig. De gemeente krijgt de kosten voor de overgangsregeling ex post gecompenseerd.

Ten opzichte van de vastgestelde begroting is het nodig de ramingen op de volgende onderdelen te wijzigen:

Financiële effecten

	2021	2022	2023	2024
Hulp bij huishouden	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Begeleiding en PGB	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500
Overige Wmo en maatsch. opvang	800	16	16	16
Beschermd wonen	200	200	200	200
Stelposten/Taakmutaties GF	332	396	399	399
Saldo	-1.168	-1.888	-1.885	-1.885

We volgen bij deze onderdelen de resultaten van de tweede tussenrapportage waarbij we de raming voor Begeleiding nog iets hoger bijstellen gelet op de eerste jaarrekening-resultaten. Daarbij past enige voorzichtigheid want ook bij Wmo zit een corona effect. Wat betreft de maatschappelijke opvang verwachten we in 2021 incidentele voordelen door de ontvangst van subsidies en door dat de realisatie van de woonplek in 2021 niet tot lasten leidt. In de jaarrekening wordt op beschermd wonen een voordeel zichtbaar die deels structureel is. Deze is ook meegenomen.

Werk en inkomen

De stijging van de uitkeringslasten is de afgelopen jaren gemiddeld 1,5% geweest. In de begroting is hiermee rekening gehouden. Het Centraal Planbureau (CPB) heeft 4 scenario's

geschetst voor de economische impact van het coronavirus in 2020 en 2021. Voor Purmerend is een inschatting gemaakt van de Rijksbijdrage op basis van de huidige verdeelsleutel. Deze cijfers berusten dus op een aanname en zijn allerminst zeker. In het huidige beeld is het nodig om de uitkeringen in 2021 met € 1,9 miljoen (8,75%) bij te ramen. Deze kan worden gedekt door de bijraming van de Rijksmiddelen ad € 1,6 miljoen en een stelpost van € 0,3 miljoen die nog op beleidsveld Werk en Inkomen staat vanwege de bijstelling van het macrobudget 2019. Deze stelpost is na deze wijziging benut.

Verder is het belangrijk te melden dat het Rijk voor 2021 een bedrag van € 327,2 miljoen gereserveerd heeft voor de te verwachten extra uitkeringslasten i.v.m. Covid-19. Of er extra middelen worden verstrekt hangt af van de stijging van het aantal uitkeringen. De verdeelsleutel is nog niet bekend. Als de reguliere Rijksbijdrage toereikend is om de lasten te betalen, is de inschatting dat er geen extra bijdrage zal komen uit het genoemde Covid-19 budget.

Als de stijging van het CPB van de hoge scenario's bewaarheid wordt, dan gaat het aantal uitkeringen nog wel behoorlijk stijgen. Daar loopt de gemeente een financieel risico. Dit is thans niet verwerkt en krijgt bij de kaderstelling voor 2022 een plek in de risicoparagraaf.

Voor Beemster wordt een vergelijkbare brief opgesteld over de begroting 2021. Uit de analyse daarvoor is gebleken dat de raming van Werkom trajecten in Beemster te laag en bij Purmerend te hoog waren geraamd. Dit betreft een correctie van € 95.000.

Gemeentefonds-Corona

Begin december zijn de gemeenten per brief geïnformeerd over het vervolgproces van de herijking van de verdeling van het gemeentefonds. Er dient eerst duidelijkheid te zijn over de financiële positie van gemeenten en de toereikendheid van de financiering van de jeugdzorg voordat wordt overgegaan naar een nieuw verdeelmodel. De besluitvorming over de structurele omvang van het gemeentefonds is aan een volgend kabinet. Dit betekent dat de invoering van de nieuwe verdeling opschuift naar 1 januari 2023. Dit geldt inmiddels ook voor de invoering van het woonplaatsbeginsel Jeugd.

Het herijkingsonderzoek naar hoe de nieuwe verdeelsystematiek van het gemeentefonds eruit moet zien wordt nog wel deze kabinetsperiode afgerond. De nieuwe verdeelmodellen zouden een verbetering zijn ten opzichte van de huidige verdeling: eenvoudiger, beter uitlegbaar en aansluiten bij de kosten die gemeenten maken. Voordat de nieuwe verdeelmodellen ter consultatie aan gemeenten worden voorgelegd, vraagt de minister van BZK advies aan de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB). Deze adviesaanvraag gaat over enkele keuzes bij de totstandkoming van de verdeling, niet over individuele uitkomsten van gemeenten. Op 2 februari heeft de minister hierover een brief aan de Tweede Kamer gestuurd. En op basis van die informatie weten we inmiddels op basis van de cijfers van 2017 wat de effecten zijn. Die zijn in de onderstaande tabel opgenomen:

	Totaaleffect herijking per inwoner	Effect wijziging woonplaatsbeginsel	Bedrag
Purmerend	+8 euro p/inwoner	-2 euro p/inwoner	+490.000
Beemster	-5 euro p/inwoner	-26 euro p/inwoner	-313.000

Voor beide gemeenten geldt dat zij nadeelgemeente zijn als het gaat om de herijking van het sociaal domein en voordeelgemeente als het gaat om de herijking van het klassieke deel van het gemeentefonds. Beemster heeft daarnaast te maken met een fors effect door de wijziging van het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet. Deze regelt welke gemeente

financieel verantwoordelijk is voor de jeugdhulp. Uitgangspunt in de nieuwe definitie van het woonplaatsbeginsel wordt: de gemeente waar de jeugdige zijn woonadres heeft volgens de Basisregistratie Personen is verantwoordelijk voor de kosten. Bij jeugdhulp met verblijf is het uitgangspunt dat als woonplaats geldt de gemeente waar de jeugdige onmiddellijk voorafgaande aan zijn verblijf zijn woonadres in de zin van de Wet basisregistratie personen had. Met de wijziging van het woonplaatsbeginsel per 1 januari 2022 verdwijnt de clustering van de kosten voor voogdijkinderen en 18-plussers bij specifieke gemeenten. De nieuwe objectieve verdeling gaat per 2023 in.

In de Kadernota wordt op deze effecten nader ingegaan. Het enige wat geduid kan worden, is dat Purmerend een voordeelgemeente is en Beemster een nadeelgemeente. De uiteindelijke financiële uitwerking is onder voorbehoud van effecten vanuit de consultatie ROB en gemeenten, het effect van de gefuseerde gemeente (ingangdatum 2023), de omvang van het fonds (koek moet groter) en recente cijfers (nu 2017). Een financieel effect kan daarom nog niet worden gepresenteerd.

In de onderstaande tabel zijn de effecten opgenomen van de ontwikkeling van het gemeentefonds voor Purmerend sinds de begroting. Onder de tabel lichten wij deze toe.

	2021	2022	2023	2024
Netto effect septembercirculaire 2020	314	-664	-552	-383
Netto effect decembercirculaire 2020	1.421	-	-	-
Vrijval stelpost onderuitputting	900	900	900	900
Totaal effect gemeentefonds	2.635	236	348	517

a. septembercirculaire 2020

In oktober 2020 bent u geïnformeerd over de ontwikkeling van de septembercirculaire 2020 (kenmerk 1531569 d.d. 20-10-2020). Het algemene beeld was toen positief voor 2021, maar nadelig voor de periode daarna.

b. decembercirculaire 2020

De decembercirculaire laat geen structurele effecten zien, behoudens 2021. Het positieve netto effect voor 2021 wordt voornamelijk veroorzaakt door de incidentele uitdeling van het 3^e compensatiepakket Corona door het Rijk van € 1,4 miljoen. Dit is exclusief het terugdraaien van de opschalingskorting van € 0,7 miljoen; deze is al verwerkt in de circulaire van september. De voorlopige compensatie 2021 voor Corona betreft een vergoeding voor de extra kosten voor de Tweede Kamerverkiezing (€ 107.000), ondersteuning van de lokale culturele infrastructuur zgn. cultuurmiddelen (€ 695.000) en toekenning van middelen uit flankerend beleid voor re-integratie van bijstandsgerechtigden, gemeentelijk schuldenbeleid en bijzondere bijstand (€ 619.000). Over de verdere ontwikkeling van uitgaven en inkomsten Corona wordt u als raad geïnformeerd via de Corona nieuwsbrieven en de Tussenrapportages in 2021.

c en d. Stelpost onderuitputting

In de voorgaande begroting is een structurele stelpost opgenomen voor de verwachte onderuitputting van het accres 2020. In de 2^e Tussenrapportage 2020 (kenmerk 1532421 d,d, 26-11-2020) is aangegeven gezien de onzekerheden bij de begroting 2021 (Corona, sociaal domein, herijking gemeentefonds) deze stelpost hiervoor in te zetten. Wij stellen nu voor om deze structurele post van € 900.000 vrij te laten vallen. Daar zijn geen maatschappelijke gevolgen aan verbonden.

De tabel laat nog een structureel voordeel zien t/m 2024. De opschalingskorting blijft echter onverminderd van kracht, ondanks het incidenteel schrappen van deze korting in de jaren 2020 en 2021 vanwege Corona. In 2025 komt hier voor Purmerend de volgende en laatste korting van € 640.000 bovenop (het voordeel van € 517.000 in de tabel hiervoor verandert dan in € 123.000 nadelig). In 2025 is de totale korting voor Purmerend ruim € 4,4 miljoen.

Overig ontwikkelingen gemeentefonds

Brede aanpak dak- en thuisloosheid

De ambitie van het kabinet is om dak- en thuisloosheid zoveel mogelijk te voorkomen en ervoor te zorgen dat niemand op straat hoeft te slapen. Hiervoor is een financiële impuls beschikbaar gesteld van € 200 miljoen. Deze brede aanpak van het kabinet richt zich op het voorkomen van dak- en thuisloosheid, het vernieuwen van de maatschappelijke opvang en het organiseren van een zo snel mogelijke doorstroom naar een zelfstandig woonplek met begeleiding. Ter verbetering van de opvang en huisvesting van dak en thuislozen in Purmerend in het kader van het plan 'Een (t)huis, een toekomst' heeft Purmerend inmiddels een bedrag ontvangen van ruim € 1 miljoen incidenteel voor 2021.

Verwachte compensatie Corona

Het recente besluit tot verstrekkende lockdown maatregelen eind 2020, heeft ook directe weerslag op gemeenten. Dit betekent dat de afspraken tot reële compensatie van de extra uitgaven en van de inkomstenderving ook voor de reeds in kaart gebracht dossiers voor het 1^e kwartaal 2021 gelden. Voor de periode na het 1^e kwartaal 2021 zal tijdig met gemeenten worden gesproken over reële compensatie. Deze compensatie maakt dan deel uit van de meicirculaire 2021 en/of loopt via specifieke uitkeringen. Daarnaast liggen er nieuwe afspraken over compensatie aan gemeenten, waarbij de financiële verwerking op een later moment in 2021 zal plaatsvinden. Dit betreft o.a. compensatie voor:

- Afvalinzameling (2020 via gemeentefonds);
- Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TOINK, 2021 via gemeentefonds);
- Perspectief jeugd en jongeren (2021 via gemeentefonds);
- Zwembaden en ijsbanen (2020 via specifieke uitkering);
- Verlenging steun aan sportverenigingen (2020 via specifieke uitkering);
- Toezicht en handhaving (2021 via specifieke uitkering);
- Inkomstenderving o.a. precario, leges, parkeren (2020 via gemeentefonds);
- Meerkosten voortkomend uit de jeugdwet en Wmo en extra kosten Tijdelijke wet Covid-19 (2021 via gemeentefonds).

Uit bovenstaande blijkt dat nog niet alle extra uitgaven op diverse terreinen voor 2020 zijn gecompenseerd. Voor het bepalen van de definitieve compensatie van de inkomstenderving over 2020 gebeurt dit o.b.v. vastgestelde jaarrekeningcijfers 2020.

Totaalbeeld

In de onderstaande tabel hebben wij bovenstaande ontwikkelingen voor u samengevat. In de tabel hebben we ook de effecten van de 2^e tussenrapportage en de raadsvoorstellen meerjaren onderhoudsplannen gebouwen (MJOP) en Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) meegenomen (bedragen x € 1.000):

	2021	2022	2023	2024	I/S	PRG
Stand programmabegroting	34	2.222	3.071	4.331	S	
Amendement Flexdrempels		-38	-38	-38	S	5
Overige effecten 2e turap	-266	-358	-361	-363	S	Div
RV MJOP's	264	394	495	531	S	Div
RV IHP	-142	-1.828	78	-1.585	S	2
Jeugdzorg	-2.413	-2.449	-2.486	-2.523	S	2
Inzet prijs/loon Jeugd	+235	+479	+722	+965	S	ADM
Wmo	-1.168	-1.888	-1.885	-1.885	S	2
Werk en Inkomen	-1.900	-1.900	-1.900	-1.900	S	2
Dekking BUIG en stelpost	+1.900	+1.900	+1.900	+1.900	S	2
Werkom trajecten	+95	+95	+95	+95	S	2
Gemeentefonds	2.635	236	348	517	S	ADM
Saldo start Purmerend	-726	-3.135	+39	+45		
Gezamenlijke Kadernota						

De gemeenten en daarmee de VNG richten zich voor de komende kabinetsperiode op het herstellen van de financiële tekorten die in het verleden zijn veroorzaakt. De taken en middelen van gemeenten zijn niet in balans, onderzoek na onderzoek wijst uit dat er structurele oplossing nodig is. Het herstellen van de financiële positie van gemeenten op deze al langlopende dossiers is een belangrijke voorwaarde om verder te kijken naar het uitvoeren van nieuwe taken en ambities. De twee grote onderwerpen zijn hierbij de opschalingskorting en de (oplopende) tekorten in het sociale domein, met focus op jeugdzorg en de aanzuigende werking van het abonnementstarief. Ook de voeding van het gemeentefonds is van groot belang. Het is zonneklaar dat deze inzet ook voor Purmerend van groot belang is.

De middelen van het Rijk zijn volstrekt onvoldoende

Voor 2021 en met name 2022 is er in dit overzicht sprake van omvangrijke tekorten. De getalsmatige analyses van de ontwikkelingen bij Jeugdzorg en Wmo maken de zorgelijke situatie goed zichtbaar. Dit tekort kan door reguliere ontwikkelingen (zoals voordeel op rente en afschrijving) en bij aanvullende corona compensatie teruglopen, maar ook oplopen omdat niet alle effecten goed te analyseren zijn door corona. Het is op dit moment dus nog niet in beeld in hoeverre dit tekort kan worden ingelopen.

Het college kan gesteund door uw raad voorzien in de hulpvraag van onze inwoners en ondersteunen waar dit nodig is. Als het gaat om de uitvoering van deze taken is er dan ook reden om trots te zijn. Wrang is dan dat de aanpak van deze financiële tekorten buiten onze macht liggen en de bron ook buiten de gemeente ligt: zonder abonnementstarief, bij een betere vergoeding van de jeugdzorg en zonder de opschalingskorting zou er voor onze gemeente geen sprake van een tekort zijn en afdoende ruimte om te investeren in de stad. Bij de Kadernota kunt u van het college voorstellen verwachten hoe om te gaan met deze nieuw ontstane situatie.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Purmerend,
de secretaris, de burgemeester,

